

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 46. § (1) bekezdés a) pont,
A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdés.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Jelentések, tájékoztatók

VÉDEKEZÉS A PARLAGFŰ ÉS AZ EGYÉB GYOMNÖVÉNYEK ELLEN

Az idei évben is folytatódik a kiemelt feladatként kezelt parlagfű mentesítés.

A tavalyi évtől azonban változott az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban Éltv.) amelyből kikerült a július 1-i hatánap a védekezési kötelezettség teljesítésére.

Az Éltv. 17. § (1) bekezdés c) pontja szerint „A termelő, illetve a földhasználó köteles... az a) pont alá nem tartozó egyéb károsítók (nem zárlati és nem vizsgálatköteles nem zárlati károsítók) ellen védekezni, ha azok más, különösen a szomszédos termelők növénytermelési, növényvédelmi biztonságát vagy az emberi egészséget bármely módon veszélyeztetik, valamint figyelembe venni az integrált növénytermesztés alapelveit, továbbá a környezet és a természet védelmét.”

Az Éltv. 17. § (4) bekezdés szerint: „A földhasználó köteles az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.”

Ez azt jelenti, hogy a termelők és a földtulajdonosok egész évben kötelesek védekezni földterületükön a károsító gyomnövények ellen, ez nemcsak a parlagfűre, hanem az egyéb károsító gyomnövényekre is vonatkozik.

Tovább nehezíti a helyzetet az, hogy már Magyarországon is megjelent az eddig hazánkban ritka parlagfű változat is, az *Ambrosia artemisiifolia* var. *artemisiifolia*, melynek virágzása korábban kezdődik, mint a széles körben elterjedt parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia* var. *elator*) virágzása.

Az előbb említett változat képes már június első napjaiban is virágot hozni, azonban szerencsére csak a parlagfű állományok 3-5%-ban lokálisan fordul elő. Megjelenése miatt

veszélyes, mert a korai virágzás egy hosszabb generatív időszakot, több mag képződést és annak megérlelését teszi lehetővé. Emiatt az elterjedése is gyors lehet, ami humán egészségügyi problémákat is okozhat, mivel egy hónappal korábban jelenik meg a parlagfű pollen a levegőben.

Parlagfű növény (fotó:NÉBIH)

Júniusban megkezdődnek a parlagfűvel fertőzött területek országos felderítései. Az idei évben nemcsak földi felderítés zajlik, hanem az előző évekhez képest megnövelt területen lesz légi felderítés is.

Parlagfű korai virágbimbós állapotban (fotó:NÉBIH)

Parlagfű teljes virágzásban (fotó:NÉBIH)

Fentiek hatására már júniusban érkezhetnek lakossági megkeresések parlagfűvel szennyezett területekről. A hatósági ellenőrzések mellett, a parlagfűvel fertőzött területek felderítésében az állampolgárok is hatékonyan közre tudnak működni, akik az elmúlt évek tapasztalatai alapján bejelentéseikkel jelentős mértékben hozzájárultak a hatósági tevékenység eredményességéhez, és a parlagfű elleni védekezéshez. A jelentős számú lakossági bejelentés könnyebb kezelhetősége érdekében minden évben a bejelentők és a hatóság munkáját megkönnyítendő idén is működik a **Parlagfű Bejelentő Rendszer** (a továbbiakban: PBR), amely az alábbi linken érhető el <https://pbr.nebih.gov.hu>.

A lakossági felhasználók a rendszerben megjelölik a parlagfűvel borított területeket, amely bejelentésről a PBR, **belterület esetében a területileg illetékes jegyzőnek**, külterület esetében pedig a területileg illetékes földhivatalnak küld jelzést.

A bejelentés alapján lefolytatott hatósági ellenőrzésnek nagyon **fontos eleme a bejelentők felé történő folyamatos visszajelzés**, a hatóság által az eljárás során tett intézkedésekről való megfelelő tájékoztatás. A PBR működésének tapasztalatai alapján több esetben előfordult, hogy a bejelentés kivizsgálása megkezdődött, viszont a PBR-ben a státuszváltoztatás elmarad, így a bejelentő nem észleli az intézkedést a bejelentésével kapcsolatban. Ez ellenérzést kelthet a bejelentő lakosság körében. A belterületi ingatlanokra vonatkozó bejelentések esetében jelenleg nincs mód az automatikus visszajelzés küldésére, ezt kizárólag **manuálisan, a PBR-t kezelő ügyintéző tudja megvalósítani**. Ráadásul mivel a PBR-be érkező bejelentések több, mint 80%-a belterületi ingatlanokat érint, ezen ügyek esetében a hatósági ügyintézés menetének PBR-be történő rögzítése több odafigyelést és gondosságot igényel.

A PBR-ben évről évre nő a belterületi bejelentések száma, viszont az ezen bejelentéseken alapuló eljárás és bírságkiszabás nem mutatja ugyanezen tendenciákat. Pl. 2019. évben a PBR-en keresztül 1458 db belterületi bejelentés érkezett, ebből csak 164 db jutott el eljárási szakaszba és 96 db növényvédelmi bírság született.

Mindezek alapján kiemelten fontos, hogy a parlagfűvel fertőzött belterületi ingatlanok esetén a jegyzők, valamint a növény és talajvédelmi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatalok munkatársai a **PBR-ben folyamatosan aktualizálják az adott bejelentés státuszát** annak érdekében, hogy a bejelentő folyamatosan korrekt tájékoztatáshoz juthasson a bejelentésével kapcsolatban.

A státuszváltoztatás, visszajelzés küldésének menetéről – amennyiben szükséges – bővebb tájékoztatást tud nyújtani a NÉBIH Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatósága (nti@nebih.gov.hu, 06-1/309-1000).

A parlagfűvel fertőzött területek belterületi eljárásrendjének egységesítése, a jegyzők, valamint a növény és talajvédelmi feladatkörükben eljáró megyei kormányhivatalok munkájának segítése, hatékonyságának növelése és a kapcsolattartás megkönnyítése érdekében került kialakításra az **Önkormányzati Parlagfű Bejelentő Rendszer** (továbbiakban: ÖPBR).

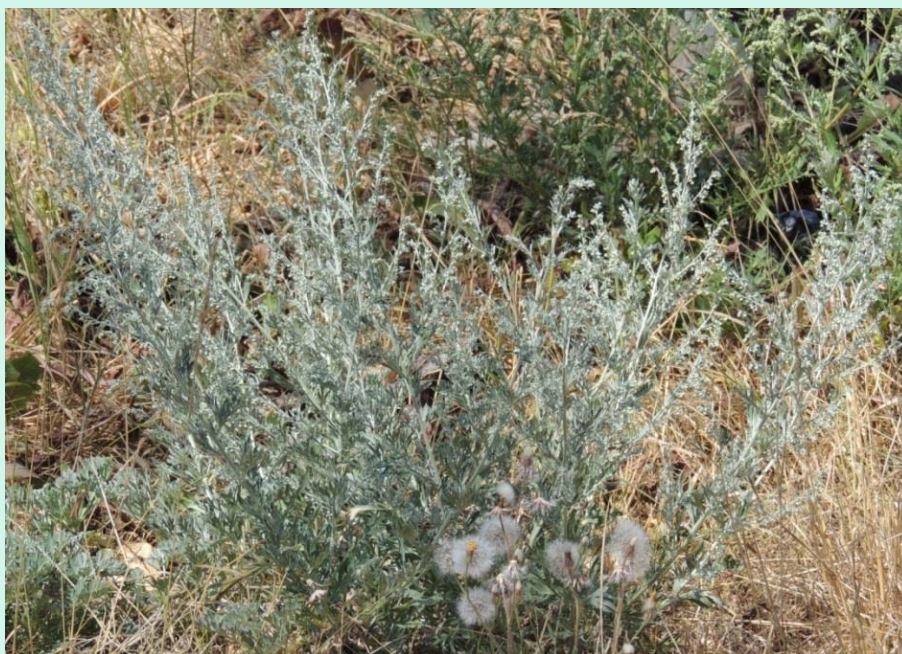
Az önkormányzatok az ÖPBR-hez egy egyszerű **regisztrációs lap kitöltésével** könnyedén tudnak csatlakozni (<http://portal.nebih.gov.hu/-/opbr-dokumentumok>). Az ÖPBR-be, a regisztrációt követően szintén a <https://pbr.nebih.gov.hu> linken tudnak majd bejelentkezni. A rendszerben található egy részletes használati útmutató, valamint eljárási **iratsablonok**, melyek hozzájárulnak a gyorsabb, könnyebb és egységesebb ügyintézéshez.

Mindannyiunk közös érdeke a parlagfű elleni hatékony fellépés. Segítsünk allergiás embertársainkon a pollenszóródás mérséklésével, melynek alapja a megfelelő mentesítés!

A parlagfűvel könnyen összetéveszthető gyomnövények:

Fekete üröm (fotó:NÉBIH)

Fehér üröm (fotó:NÉBIH)

Bársonyvirág (fotó:NÉBIH)

Giliszaűző varádics (fotó:NÉBIH)

A parlagfű mellett belterületen nagy gondot tud okozni az **egyéb gyomnövények** megjelenése az elhanyagolt területeken. Ezeken a területeken az uralkodó gyomfajok a fűfélék mellett, a fehér libatop, a szőrös disznóparéj, a réti lórom, és a vadmader lehet a leggyakrabban megjelenő kétszikű gyomfaj.

Fehér libatop (fotó:NÉBIH)

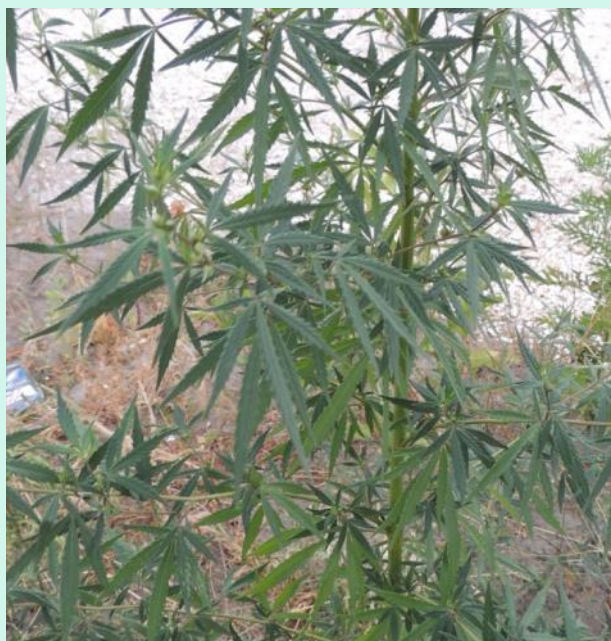
Szőrös disznóparéj (fotó:NÉBIH)

Rét lórom (fotó:NÉBIH)

Magas aranyvessző (fotó:NÉBIH)

Vadkender (fotó:NÉBIH)

Ezen gyomnövények, az Éltv. meghatározása szerint „egyéb károsítók”, az ellenük való védekezés szintén nagyon fontos és törvényileg kötelező.

Az Éltv 17. § (1) bekezdés c) pontja szerint „*A termelő, illetve a földhasználó köteles... az a) pont alá nem tartozó egyéb károsítók (nem zárlati és nem vizsgálatköteles nem zárlati károsítók) ellen védekezni, ha azok más, különösen a szomszédos termelők növénytermelési, növényvédelmi biztonságát vagy az emberi egészséget bármely módon veszélyeztetik, valamint figyelembe venni az integrált növénytermesztés alapelveit, továbbá a környezet és a természet védelmét.*”

Belterületi, károsítókkal fertőzött terület esetében a hatósági ellenőrzés lefolytatására, annak keretében a helyszíni szemle megtartására a jegyző jogosult, mivel a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 25. § b) pontja szerint: az Éltv. 50. § (1) és (4) bekezdése alapján belterületen, a növényvédelmi tevékenység keretében, a károsítók elleni védekezési kötelezettség betartásának ellenőrzése, illetve a közérdekű védekezés elrendelése tekintetében élelmiszerlánc-felügyeleti szervként a jegyző jár el.

A helyszíni szemléről az ügyfél jelenléte esetén jegyzőkönyvet, egyéb esetben feljegyzést kell készíteni, az Ákr. 78. § (1) bekezdése szerint.

A jegyző a károsítók elleni védekezési kötelezettség elmulasztásának tényét megállapító, rögzítő **jegyzőkönyv, feljegyzés** birtokában az Ákr. 101. § (1) bekezdés a) pontja alapján **megindítja a hatósági eljárást és közérdekű védekezést rendel el az Éltv. 50.§. (4). bekezdés szerint.**

„50. § (1) Közérdekű védekezést kell elrendelni, ha a termelő, illetve a földhasználó védekezési kötelezettségének az azt elrendelő hatósági határozat ellenére sem tesz határidőre eleget. A közérdekű védekezést az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv rendeli el.

(.....)

(4) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően parlagfű elleni közérdekű védekezést kell elrendelni, ha a földhasználó a 17. § (4) bekezdésében szereplő parlagfű elleni védekezési kötelezettségének nem tesz eleget. A kötelezettség teljesítésének helyszíni ellenőrzéséről a földhasználó előzetes értesítése mellőzhető.”

A jegyző ezen jogköre a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 25. § b) pontja alapján biztosított:
25. § Élelmiszerlánc-felügyeleti szervként a jegyző jár el az Éltv.

a) 18. § (6) bekezdésében foglaltak,

b) 50. § (1) és (4) bekezdése alapján belterületen, a növényvédelmi tevékenység keretében, a károsítók elleni védekezési kötelezettség betartásának ellenőrzése, illetve a közérdekű védekezés elrendelése tekintetében.

A közérdekű védekezés elmulasztása esetén (vagyis ha a földhasználó az előírt határidőig nem végezte el a védekezést) az Éltv. 60. § (1) bekezdés c) pontja alapján növényvédelmi bírságot kell kiszabni azzal szemben, aki a 17. § (1) bekezdés c) pontjában előírt kötelezettségét az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kötelezése ellenére elmulasztja.

A növényvédelmi bírság kiszabására a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 18. § (1) bekezdés a) pontja alapján az illetékes megyei kormányhivatal jogosult.

A hatósági eljárás megalapozása a megfelelően kitöltött jegyzőkönyvvel kezdődik. Fontos eleme a jegyzőkönyvnek parlagfüves terület esetében a növény fenológiai állapota (száras-leveles, virágbimbós, virágzó, termésses stb.), a növény cm-ben mért magassága, esetlegesen ha egyéb gyomnövény is található a területen, annak beazonosítása és a jegyzőkönyvön való rögzítése, a parlagfű borítottságának megítélése (egy négyzetméteren hány db parlagfű van), ha van a területen kultúrnövény a tőszámának rögzítése, illetve a terület felvételezése GPS koordinátákkal.

Egyéb gyomokkal fertőzött terület esetében is fontos a fenti adatok rögzítése.

Jegyzőkönyv-minta található az ÖPBR-ben a bejelentkezett felhasználóknak, illetve a NÉBIH honlapján is:

https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/511975/Jegyzokonyv_minta_2013_04_15.pdf/f3c6b0db-4d65-4b41-9cc0-c711563738b7

Készítette: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal